

Bostadsförsörjningsplan för Växjö kommun

Fastställt/ upprättad: Kommunfullmäktige 2026-03-24 § 32

Dnr: KS/2025-00529

Giltighetstid: Tills vidare

Dokumentansvarig: Kommunstyrelsen

Dokumentinformation:

Tidigare ändringar:

Kommunfullmäktige

2022-06-07 § 122

2017-03-21 § 52

**Växjö
kommun**

2026-03-24

Bostadsförsörjningsplan för Växjö kommunkoncern

Informationsklassning: Öppen

Innehåll

1. Inledning	3
1.1. Växjö kommunkoncerns styrmodell	3
2. Bakgrund	4
2.1. Lagstiftningen	4
2.2. Syfte	4
2.3. Samverkan	5
2.4. Hållbara Växjö 2030.....	5
2.5. Växjö kommuns processer och riktningmål	5
2.6. Planens påverkan	6
3. Utvecklings- och insatsområden	6
3.1. En väl planerad bostadsförsörjning.....	6
3.1.1. Bygga i takt med befolkningsutvecklingen.....	6
3.1.2. Tillskapa fler bostäder i attraktiva lägen	7
3.1.3. Främja varierande boendeformer	7
3.1.4. Utveckla småhusbeståndet.....	7
3.2. En socialt hållbar bostadsförsörjning	8
3.2.1. En bostadsmarknad för förändrade befolkningsstrukturer och särskilda behov	8
3.2.2. Ingen invånare ska behöva leva i hemlöshet.....	9
3.2.3. Ökat fokus på trygghet	9

Dokumentinformation:

Planen har beslutats av kommunfullmäktige § 32 2026-03-24.

1. Inledning

1.1. Växjö kommunkoncerns styrmodell

I Växjö kommunkoncerns styrmodell samlas krafterna för att nå visionen om att skapa en fantastisk plats att bo, leva och verka på för invånare, företag och besökare – idag och i framtiden. Hållbarhetsprogrammet och planer blir levande då de tillsammans med nya initiativ, förändringar och behov ses i en helhet i respektive huvudprocess och stödprocess. Detta förmedlas genom den årliga budgetprocessen till varje nämnd och styrelse.

- Planen förtydligar den politiska viljeinriktningen och tydliggör beroenden och samverkan mellan processer, förvaltningar och bolag. Externa intressenter kan komma att beröras.
- Planen innehåller inga beskrivningar av enskilda aktiviteter utan ger förslag på möjliga åtgärdsområden som kan bidra positivt till hållbarhetsprogrammets målbilder och huvudprocessernas riktningssmål. Enskilda aktiviteter definieras i den årliga budgeten och arbetas in i varje nämnds och styrelses internbudget och affärsplan.
- Planen innehåller inga mål eller nyckeltal. Uppföljning av måluppfyllelse sker genom analys av nyckeltal i Växjö kommuns årliga budget och i Hållbara Växjö 2030.
- Planen inbegriper prioriterade utvecklingsområden och insatsområden som Växjö kommunkoncern har rådighet över eller har möjlighet att påverka. Växjö kommun ses härmed som en möjliggörare för att åstadkomma goda resultat för den långsiktiga utvecklingen tillsammans med externa intressenter.

- Planen innehåller inte aspekter kopplade till organisation eller resurser. Ställningstaganden rörande dessa delar ingår i budgetprocessen.

2. Bakgrund

2.1. Lagstiftningen

Riksdagen har tagit beslut om en ändring av lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Lagändringen började gälla den 1 mars 2025. Uppdateringen har gjorts med syftet att förbättra kommunernas planering och samordning av bostadsförsörjningen. Tidigare riktlinjer för bostadsplaneringen ersätts nu med ett krav på handlingsplan för bostadsförsörjningen. Denna plan är en anpassning till nya lagkrav, men med vissa undantag vilket även övergångsbestämmelserna tillåter. Dock ska kommunfullmäktige ha antagit en handlingsplan för bostadsförsörjningen enligt den nya lagstiftningen före utgången av mandatperioden som inleds efter ordinarie val 2026, det vill säga före valet i september 2030.

Mål och insatser ska grunda sig på en analys av den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper, samt marknadsförutsättningarna i kommunen. Detta finns sammanställt i bilaga 1, bostadsförsörjningsanalys.

Planens utvecklingsområden motsvarar tillsammans med budgetens riktningsmål och hållbarhetsprogrammets målbilder kommunens mål för bostadsbyggandet. Nyckeltal för uppföljning av målen finns i kommunens budget och hållbarhetsprogram.

Planens insatsområden motsvarar övergripande åtgärder som blir till uppdrag och aktiviteter i budget och verksamhetsplanering.

2.2. Syfte

Syftet med planen är att skapa förutsättningar för en långsiktigt väl fungerande bostadsmarknad, där alla invånare i kommunen ges möjligheter att leva i goda bostäder.

2.3. Samverkan

En koncernövergripande projektgrupp och dess styrgrupp har tillsammans tagit fram bostadsförsörjningsanalysen och förslag till plan. För att ett genomförande av planen ska bli verklighet krävs ett nära samarbete inom och mellan kommunkoncernen, fastighetsägare och byggaktörer med flera. Samverkan med aktörer såväl i staden som i orterna är av stor vikt, så att alla delar av kommunen inkluderas i arbetet.

2.4. Hållbara Växjö 2030

Bostadsförsörjningsplanen vill genom fler attraktiva bostäder och bostäder anpassade till växande befolkningsgrupper skapa förutsättningar för målbilden *Växande och inkluderande*. Med ett fokus på trygga boendemiljöer bidrar planen till målbilden *Tryggt och tillitsfullt* samt att vi vill verka för att det byggs så att vi får mer blandade boendeformer i alla stads- och kommundelar, vilket leder till målbilden *Rättvist och ansvarstagande*. Byggandet behöver också ske hållbart för att bidra till målbilden *miljö- och klimatsmart*. En identifierad utmaning i Hållbara Växjö 2030 är bristande jämställdhet och ojämlika livsvillkor, vilket bostadsförsörjningsplanen beaktar.

2.5. Växjö kommuns processer och riktningmål

Bostadsförsörjningen är en viktig förutsättning för samtliga huvudprocesser och det är viktigt att alla är involverade i genomförandet av planen.

Bostadsförsörjningsplanen har en stark koppling till huvudprocessen *Utveckla och förvalta en växande och trygg stad, tätort och landsbygd* och dess riktningmål. Det är också via denna process som samhällsbyggnadsförvaltningen och det kommunala bostadsbolaget främst bidrar till genomförandet av planen. Riktningmålen som bostadsförsörjningsplanen bidrar till är: *Bättre fungerande och mer miljösmart samhällsplanering, Fler bostäder och minskad segregation bygger Växjö hållbart och helt och Samhällsplaneringen ska bidra till en ökad trygghet.*

2.6. Planens påverkan

Bostadsförsörjningsplanen är vägledande i arbetet med översiktsplanen när det gäller att främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Av översiktsplanen framgår hur kommunen avser tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. De detaljplaner som kommunen väljer att initiera och besluta om styr sedan var byggnation kommer kunna möjliggöras. Det lägger i sin tur grunden för i vilka områden vi kommer att se en befolkningsutveckling. Denna befolkningsökning påverkar sedan behovet av till exempel skolor och förskolor.

Bostadsförsörjningsplanen ska ses i en helhet av åtgärder som sammantaget kan lösa utmaningarna på bostadsmarknaden. Exempelvis är det nödvändigt med insatser som stärker individens självförsörjningsförmåga och därmed skapa förutsättningar att fler ska kunna ha en egen bostad.

3. Utvecklings- och insatsområden

3.1. En väl planerad bostadsförsörjning

Växjö kommun strävar efter att bygga på ett ansvarsfullt och hållbart sätt, i takt med befolkningsutvecklingen. Attraktiva bostäder och boendemiljöer i hela kommunen är en viktig faktor för att få människor att bosätta sig och bo kvar i kommunen. Det är även viktigt för att få företag att etablera sig och växa här. Attraktiva bostäder bidrar till ökade förutsättningar för tillväxt och välfärd som är av största vikt för företagens kompetensförsörjning. Det är viktigt med ett varierat utbud av upplåtelse- och boendeformer på bostadsmarknaden för att kunna tillgodose kommuninvånarnas efterfrågan i olika faser av livet.

3.1.1. Bygga i takt med befolkningsutvecklingen

Bygger vi inte i takt med befolkningsutvecklingen och efterfrågan kan det leda till en bostadsbrist, men även risk för överproduktion av bostäder.

Växjö kommun ska utveckla och stärka samverkan och arbetssätt med privata byggaktörer med syfte att skapa förutsättningar för en god bostadstillväxt i kommunen. Växjö kommun ska vara transparent kring vad som är lämpliga och hållbara utbyggnadsområden med tanke på utbyggnadsordning, ekonomi och övriga hållbarhetsaspekter.

3.1.2. Tillskapa fler bostäder i attraktiva lägen

Växjö kommun vill möjliggöra för fler nya bostäder i lägen med närhet till sjöar, naturområden, allmänna kommunikationer, basservice, idrottsanläggningar samt skolor och förskolor. Bostadsmarknaden ska tillhandahålla bostäder som håller höga miljö- och hållbarhetskrav. I befintliga områden ska förutsättningar för ökad attraktivitet skapas genom att komplettera med ovan nämnda funktioner och kvaliteter. Bostäder i attraktiva lägen, i hela kommunen, skapar förutsättningar för bland annat nyinflyttning och kvarstannande vilket är viktigt för den ekonomiska tillväxten och den kommunala välfärden.

3.1.3. Främja varierande boendeformer

Växjö kommun fortsätter målmedvetet att verka för att, i alla nya som befintliga stads- och kommunaldelar, få mer blandade upplåtelseformer, hustyper och lägenhetsstorlekar. Blandade boendemöjligheter kan öka den sociala hållbarheten exempelvis med bättre integration eller möjlighet för unga att skaffa sin första bostad. Det är viktigt att titta på både nybyggnation och förändringar i befintlig byggnation.

3.1.4. Utveckla småhusbeståndet

Växjö kommun arbetar för att utveckla bostadsbeståndet i småhus för att tillgodose efterfrågan från befolkningen i familjebildande ålder. Detta kan ske genom att möjliggöra en ökad byggnation av småhus i olika delar av kommunen, såväl i stad som landsbygd. Genom att tillgängliggöra andra boendetyper på bostadsmarknaden kan en större rotation på bostadsmarknaden tillskapas och flyttkedjor uppmuntras. Fler tillgängliga småhus skapar attraktivitet för befolkningen i arbetsför ålder, vilket kan ha positiv effekt på tillväxten i kommunen.

3.2. En socialt hållbar bostadsförsörjning

Växjö kommun arbetar för en bostadsmarknad som möter människors förändrade behov, från ungdomar och äldre till personer i behov av särskilt stöd. Genom tillgängliga bostäder, trygghetsfrämjande insatser och långsiktiga boendelösningar stärks både livskvalitet och social hållbarhet. Alla ska ha möjlighet att leva i ett tryggt hem. Flera rapporter och akademisk forskning visar på bristande jämställdhet på bostadsmarknaden. Genom att bli bättre på att beakta ett jämställdhetsperspektiv i bostadsplaneringen kan vi bemöta utmaningar kring bristande jämställdhet och ojämlika livsvillkor.

Socialtjänstlagen stipulerar att kommunen har det yttersta ansvaret för att den som inte själv kan tillgodose sina behov av bostad får det stöd som behövs. Det innebär en skyldighet att ta fram boendelösningar för utsatta grupper, att skapa trygga miljöer, att motverka segregation och erbjuda goda levnadsvillkor. Även preventiva åtgärder ingår inom ramen för lagstiftningen.

3.2.1. En bostadsmarknad för förändrade befolkningsstrukturer och särskilda behov

Bostadsbeståndet i Växjö kommun ska vara väl rustat att möta efterfrågan från en åldrande befolkning samt från ungdomar eller andra grupper som ska ta sig in på bostadsmarknaden.

Enligt demografiberäkningar ökar målgruppen äldre vilket gör att Växjö kommun fortsatt behöver planera långsiktigt och säkra kommande behov i form av särskilt boende eller andra boendeformer.

Växjö kommun ökar förutsättningarna för den växande gruppen äldre att flytta till anpassade bostäder med god tillgänglighet till service så som livsmedelsaffär, vårdcentral, apotek, närhet till kollektivtrafik och mötesplatser både inomhus och utomhus, och skapar på så sätt positiva flyttkedjor.

Växjö kommun har behov av att utarbeta en långsiktig plan för personer med olika funktionsnedsättningar och olika behov av stöd och vård, sysselsättning och aktiviteter. Denna plan behöver omfatta både barn, ungdomar och äldre inom målgruppen. Det kan handla om gruppboende, serviceboende, korttidsboende/växelboende och boendestöd.

3.2.2. Ingen invånare ska behöva leva i hemlöshet

Växjö kommun behöver arbeta för att både förebygga och motverka hemlöshet. Det innebär att erbjuda personer i utanförskap ett brett utbud av insatser som ger förutsättningar för eget boende. Det kan handla om olika former av stöd och behandling, boendeformer och ett vräkningsförebyggande arbete. Bostad först är en av metoderna som Växjö kommun använder, i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer.

3.2.3. Ökat fokus på trygghet

Växjö kommun arbetar aktivt med att skapa trygga boendemiljöer och prioriterar särskilt brottsförebyggande och trygghetsfrämjande åtgärder i områden med en låg upplevd trygghet enligt trygghetsmätningar. Att bo under trygga förhållande är viktigt för den enskilde, den sociala sammanhållningen och platsers attraktivitet. Trygga, stimulerande och välfungerande boendemiljöer är värdefullt för kommunens attraktivitet och människors hälsa. Svarar inte bostadsmarknaden upp mot detta finns risk för att såväl tillväxt som människors livskvalitet kan komma att drabbas.

Att erbjuda förtur i bostadskön för våldsutsatta, är ett sätt att främja trygghet för särskilt utsatta grupper.

Trygghet påverkas också av hur bostäder används. När många bor trångt kan det leda till slitna miljöer, social oro och otrygghet. Att minska trångboddheten i områden med hög grad av socioekonomisk utsatthet är därför angeläget.

